

KORRALDUS

Geoloogilise uuringu loa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Arvestades alltoodut ning maapõueseaduse § 26 ja § 32 ja lähtuvalt aktsiaselts Elva E.P.T. uuringuloa taotlusest ja Elva Vallavolikogu 18.12.2023 otsusest nr 102 ning Keskkonnaameti peadirektori 10.12.2020 käskkirja nr 1-1/20/230 „Keskkonnaameti struktuuriüksuste põhimääruste kinnitamine“ lisa 13 „Ringmajanduse osakonna põhimäärus“ punktide 1.1.5. ja Keskkonnaameti peadirektori 10.12.2020 käskkirja nr 1-1/20/232 „Keskkonnaameti teabehalduse kord“ punktide 4.3:

1.1. Anda ettevõttele aktsiaselts Elva E.P.T. geoloogilise uuringu luba nr L.MU/520627 Sangla uuringuruumi kehtivusajaga 3 aastat (lisatud).

2. ASJAOLUD

Aktsiaselts Elva E.P.T. (reg nr 10080313, aadress: Kirde põik 6, Elva linn, Elva vald, Tartu maakond, edaspidi ka *ettevõtte*) esitas Keskkonnaametile 15.11.2023 geoloogilise uuringu loa (edaspidi ka *uuringuluba*) taotluse Sangla uuringuruumis (registreeritud Keskkonnaameti süsteemis KOTKAS 15.11.2023 dokumendina nr DM-126438-1).

Sangla uuringuruum asub Tartu maakonnas Elva vallas Sangla külas, riigile kuuluvatel kinnistutel Sangla maardla 2 (katastritunnus 66601:003:0124, sihtotstarve 100% maatulundusmaa), Sangla turbaraba (katastritunnus 66601:006:0002, sihtotstarve 100% turbatööstusmaa), Elva metskond 188 (katastritunnus 66601:003:0128, sihtotstarve 100% maatulundusmaa), Lehise (katastritunnus 66601:006:0011, sihtotstarve 100% maatulundusmaa) ja Sangla maardla 4 (katastritunnus 66601:006:0013, sihtotstarve 100% maatulundusmaa) maaüksustel. Riigile kuuluva katastriüksuse 66601:006:0002 valitseja on Regionaal- ja Põllumajandusministeerium riigivara volitatud asutus on Maa-amet. Teiste kinnistute valitseja on Kliimaministeerium ja volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus.

Ettevõtte esitab uuringuloa taotluse vähe- ja hästilagunenud turba uuringuks Sangla uuringuruumis (teenindusala pindala 104,03 ha). Geoloogilise uuringu eesmärk on uuringuruumi geoloogilise ehituse, mäenduslike tingimuste ning turba kvaliteedi hindamine mahu, mis võimaldab maavarade registris aktiivse reservvaruna arvel oleva varu arvele võtta aktiivse tarbevaruna ning täpsemalt hinnata juba aktiivse tarbevaruna arvel oleva varu kogust ja kvaliteediomadusi.

Uuringu käigus plaanitakse rajada kuni 8 m paksuse turbalasundi sondeerimine käsipuuriga kuni 50 uuringupunktis. Turba tarbevaru arvele võtmiseks vajalik uuringuvõrgu minimaalne tihedus 200×200 m. Varu täpsemaks kontuurimiseks rajatakse vajadusel uuringuruumi teenindusala servadele täiendavaid uuringupunkte. Igas uuringupunktis mõõdetakse turbalasundi kogupaksus ja vähelagunenud turba kihi paksus 0,05 m täpsusega ning iseloomustatakse visuaalselt määratavate tunnuste alusel turba lamamis olevate setete litoloogilist koostist. Uuringupunktide asukohad mõõdistatakse GPS-seadme abil. Turba kändudesisalduse määramiseks rajatakse 2 platsi, millel tehakse käsipuuriga 1 m intervalliga 100 torget kogu lasundi paksuses ning fikseeritakse kõik kändutabamused. Uuringuruumi teenindusosal teostatakse geodeetiline mõõdistamine, mille käigus mõõdetakse ka veetasemeid kraavides. Taotletava loa kehtivusaeg on 3 aastat. Geoloogilise uuringu teostaja on OÜ Inseneribüroo STEIGER (registrikood 11206437, aadress: Männiku tee 104, Nõmme linnaosa, Tallinn, Harju maakond).

Taotletava uuringuruumi teenindusala kattub täielikult Sangla turbamaardla (maavarade registri registrikaart nr 195) hästilagunenud turba aktiivse tarbevaru 6 plokiga, hästilagunenud turba aktiivse reservvaru 20 plokiga ja vähelagunenud turba aktiivse reservvaru 19 plokiga. Taotletava Sangla uuringuruumi teenindusala idaserv külgneb vahetult Sangla kütteturba tootmisala (kaevandamisloa nr KMIN-071; loa omaja BIOLAN Baltic OÜ; kehtiv kuni 25.05.2028) mäeeraldise ja selle teenindusmaaga. Taotletava Sangla uuringuruumi teenindusala põhjaserv külgneb kohati AS Elva E.P.T. turbatootmisala (kaevandamisloa nr KMIN-029; loa omaja AS Elva E.P.T.; kehtiv kuni 14.03.2026) mäeeraldisega ja kattub kuni 45,5 m ulatuses selle teenindusmaaga.

Taotletava uuringuruumi teenindusala lõunaservast vähemalt 100,1 m kaugusel asub üle 10 km^2 suuruse valgalaga veekogu Sanglasoo peakraav (Eesti looduse infosüsteemi kood VEE1023100; veekaitsevöönd 10 m), mis on ühtlasi üle 25 km^2 valgalaga maaparandussüsteemi avatud eesvool (maaparandussüsteemide registri kood 31023100200000011M; kalda piiranguvöönd 100 m). Taotletava uuringuruumi teenindusala edelanurgast ~100,1 m kaugusel asub üle 10 km^2 suuruse valgalaga veekogu Ubesoo oja (Eesti looduse infosüsteemi kood VEE1022800; veekaitsevöönd 10 m), mis on ühtlasi üle 25 km^2 valgalaga maaparandussüsteemi avatud eesvool Ubesoo oja (maaparandussüsteemide registri kood 31022800200000011M; kalda piiranguvöönd 100 m). Taotletava uuringuruumi teenindusosal kattumist nimetatud veekogude piiranguvöönditega ei ole.

Maapõueseaduse (edaspidi *MaaPS*) § 1 lg 3 kohaselt kohaldatakse uuringuloa andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi.

3. KAALUTLUSED

MaaPS § 4 lg 2 järgi on maavara geoloogiline uuring maavara kaevandamise ja kasutusele võtmise eesmärgil tehtav geoloogiline töö. MaaPS § 17 lg 2 järgi on geoloogiline uuring lubatud uuringuloa alusel. MaaPS § 27 lg 1 järgi esitab taotleja uuringuloa saamiseks loa andjale taotluse. MaaPS § 26 kohaselt annab uuringuloa Keskkonnaamet.

Keskkonnaamet kontrollis taotleja esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS-le,

keskkonnaministri 09.01.2020 määrusele nr 1 „Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja geoloogilise uuringu loa taotluse esitamise kord, täpsustatud nõuded taotluse kohta, loa andmise kord ning taotluse ja loa andmekoosseis“ ning pidas andmeid piisavaks loa menetlemiseks.

Geoloogilise uuringu loa taotlust kontrollis keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötleja, Maa-amet 20.11.2023 kiri nr 9-3/23/16675-2. Ettepanekuid ei esitatud.

Riigilõiv 400 € on tasutud 15.11.2023 riigilõivuseaduse § 136¹ lg 1 kohaselt.

MaaPS § 28 lg 5 kohaselt tuleb juhul, kui uurimistöö või uuringu käigus tekib kaevandamisjäätmekavaid ning jäätmekava ladestamiskoht ei ole jäätmehoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava. Jäätmekava koostamisel, esitamisel ja kinnitamisel lähtutakse jäätmeseaduse §-ga 42¹ kehtestatud nõuetest. Loa taotluse kohaselt uuringute käigus kaevandamisjäätmekavaid ei teki ning seetõttu ei ole jäätmekava vajalik.

MaaPS § 17 lg-te 3 ja 4 järgi võib üldgeoloogilist uurimistööd ja geoloogilist uuringut korraldada ja juhtida selleks teadmisi, oskusi ja kogemusi omav isik. Üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa alusel võib hüdrogeoloogilisi töid teha isik, kellel on veeseaduse § 12³ p-de 1, 3 ja 5 kohane tegevusluba.

Geoloogilise uuringu teostaja on OÜ Inseneribüroo STEIGER (registrikood 11206437, aadress: Männiku tee 104, Nõmme linnaosa, Tallinn, Harju maakond).

HMS § 48 lg 1 alusel avaldas Keskkonnaamet uuringuloa menetluse algatamise teate 22.11.2023 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Uuringuloa taotluse menetlusse võtmisest teavitati 22.11.2023 kirjaga nr DM-126438-3 taotlejat ja piirinaabreid. Kuni geoloogilise uuringu loa andmise või andmisest keeldumise otsuse tegemiseni on igaühel õigus esitada Keskkonnaametile taotluse kohta põhjendatud ettepanekuid ja vastuväiteid.

Avalikustamise käigus, ettepanekuid ja vastuväiteid ei esitatud

Kavandatav tegevus ei kuulu keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) § 6 lg-s 1 nimetatud tegevuste nimistusse, mille korral tuleb vastavalt *KeHJS* § 11 lg-le 3 algatada keskkonnamõju hindamine (edaspidi *KMH*) selle vajadust põhjendamata. Kui kavandatav tegevus ei kuulu *KeHJS* § 6 lg-s 1 nimetatute hulka, peab otsustaja selgitama välja, kas kavandatav tegevus kuulub *KeHJS* § 6 lg-s 2 nimetatud valdkondade hulka ja on loetletud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ või on tegemist *KeHJS* § 6 lg-s 2¹ nimetatud tegevusega, mille korral tuleb *KeHJS* § 6¹ lg 3, § 11 lg-te 2, 2³ ja 4 kohaselt anda eelhindang ja kaaluda *KMH* vajalikkust.

Antud juhul kuulub kavandatav tegevus *KeHJS* § 6 lg 2 p-s 2 mainitud valdkonda. Samas ei ole kavandatavat tegevust nimetatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“. Samuti ei ole tegemist *KeHJS* § 6 lg-s 2¹ nimetatud

tegevusega. Seetõttu antud juhul KMH ei ole kohustuslik, samuti ei anta eelhinnangut vastavalt KeHJS § 6 lg-le 2³ ega kaaluta KMH vajalikkust. KeHJS § 6¹ lg 4 kohaselt Krüüdneri Karjäär OÜ ei pidanud Keskkonnaametile esitama KeHJS § 6¹ lg-s 1 nimetatud teavet, kuna eelhinnangut ei anta vastavalt KeHJS § 6 lg-le 2³.

Sangla uuringuala ei asu kaitsealal, hoiualal ega Natura 2000 võrgustiku alal.

Uuringuloa andmise menetlusele kohaldatakse HMS avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi. Uuringuloa andmisest keeldutakse, kui uuringu tegemine on vastuolus riigi huvidega. Sangla uuringuruum asub riigimaal.

MaaPS § 45 lõike 1 kohaselt on turba kaevandamiseks lubatud kaevandamisluba taotleda üksnes kaevandamisega rikutud ja mahajäetud turbaalade nimekirja või kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekirja kantud alal või maardlal.

MaaPS § 45 lõike 3 kohaselt kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekirja kantakse turbamaardla või selle osa või muu turbaala, mis on inimtegevusest mõjutatud ja mis ei oma eeldatavalt olulist looduskaitseväärtust, ning sama § lõike 4 kohaselt kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekirja kantud turbamaardlal antakse kaevandamisluba turba kaevandamise aastamäära piires.

Turba kaevandamise aastamäär on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 22.12.2016 määrusega nr 150 „Turba kaevandamise aastamäär ning kriitilise ja kasutatava varu suurus“ (edaspidi *määrus nr 150*).

Sangla turbamaardla on kantud keskkonnaministri 27.12.2016 määruse nr 87 „Kaevandamisega rikutud ja mahajäetud turbaalade ning kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekirja“ lisas 2 toodud kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekirja. Uuringuloa taotlemisel Sangla turbamaardla Sangla uuringuruumis kontrollitakse ka vastuolus määrusega nr 150.

Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb MaaPS § 35 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid.

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja.

MaaPS § 35 lg 2 p 1 sätestab, et uuringuloa andmisest keeldutakse, kui taotlejale on määratud karistus kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest ja selle andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning aktsiaselts Elva E.P.T. ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri andmed seisuga 10.01.2024).

MaaPS §-s 35 sätestatud uuringuloa andmise keeldumise alused puuduvad.

Geoloogilise uuringu käigus planeeritud tööd on kooskõlas MaaPS § 20 lg-ga 2.

MaaPS § 27 lg 3 kohaselt saatis loa andja 22.11.2023 kirjaga nr DM-126438-5 uuringuloa

taotluse uuringuruumi ja selle teenindusala asukoha riigivara valitseja volitatud asutustele riigile kuuluva kinnisasja kasutamise nõusoleku saamiseks.

Riigivara valitseja volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus 12.01.2024 kirjaga nr nr 3-1.1/2023/7268 andis oma nõusoleku geoloogilise uuringu teostamiseks järgmistel tingimustel:

1. Uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Tartumaa metsaülemat välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette;
2. Kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.

Riigivara valitseja kooskõlastuse tingimused seatakse uuringuloa lisa tingimusteks.

Riigivara valitseja volitatud asutus Maa-amet 12.12.2023 nr 7-1/23/16994-2 andis oma nõusoleku geoloogilise uuringu teostamiseks järgmisel tingimusel:

1. Kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada Maa-ametile.

Riigivara valitseja kooskõlastuse tingimus seatakse uuringuloa lisa tingimuseks.

Vastavalt MaaPS § 27 lg-le 7 saadab kaevandamisloa andja geoloogilise uuringu loa taotluse arvamuse saamiseks taotletava uuringuruumi kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse kohta selle saamisest arvates. Keskkonnaamet juhtis kirjas tähelepanu asjaolule, et kui nimetatud tähtajaks arvamust ei esitata, võib Keskkonnaamet lähtuvalt HMS § 16 lg-st 2 lahendada ülalnimetatud Sangla uuringuruumi geoloogilise uuringuloa loa taotluse ilma kohaliku omavalitsuse arvamusest.

Keskkonnaamet saatis 22.11.2023 kirjaga nr DM-126438-4 geoloogilise uuringu loa taotluse arvamuse saamiseks Elva Vallavalitsusele.

Elva Vallavolikogu 18.12.2023 otsusega nr 102 nõustus aktsiaselts Elva E.P.T. (registrikood 10080313) geoloogilise uuringu loa andmisega.

HMS § 48 ja § 49 lg 1 ja lg 2 alusel pani Keskkonnaamet õigusakti eelnõu avalikkusele tutvumiseks välja XX.01.2024 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtajaks määrati 2 nädalat. Avalikustamise käigus ettepanekuid ...

HMS § 40 lg 1 kohaselt peab haldusorgan enne haldusakti andmist andma menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Keskkonnaamet küsis ettevõttelt XX.XX.2024 kirjaga nr DM-126438-X arvamust või vastuväiteid geoloogilise uuringu loa andmise otsuse ja loa eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest.

Ettevõtte ...

VAIDLUSTAMINE

Geoloogilise uuringu luba ei anna uuringuloa omanikule garantiid, et talle hilisemalt antakse maavara kaevandamise luba ning geoloogilise uuringu loa saamisel ei teki õiguspärast ootust kaevandamisloa saamiseks.

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Martin Nurme
juhataja
maapõuebüroo